

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

26 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte Vladimir Timofti

Judecători Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 septembrie 2018, declarat de către procurorul-șef în Procuratura de circumscripție Cahul Calendari Dumitru, în cauza penală în privința lui

Stoianov Alexandr XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 21.06.2016 – 25.10.2017;

2. Instanța de apel: 28.11.2017 – 11.09.2018;

3. Instanța de recurs: 15.11.2018 – 26.02.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 25 octombrie 2017, Stoianov Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, stabilite prin sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 01.12.2016 și prezenta sentință, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 18 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Prima instanță a constatat că Stoianov Alexandr, la data de 22 februarie 2016, aproximativ la ora 07:00, împreună cu Gherganov Dmitri, având scopul de a se deplasa din s. XXX, r-nul XXX în or. Ceadâr-Lunga, unde ultimul a promis să-l angajeze la lucru, dar din cauza că Gherganov Dmitri nu a putut să-și țină promisiunea, Stoianov Alexandr fiind în stare de ebrietate, din răzbunare, aflându-se într-un loc public, pe str. Sadovaia, în s. XXX, r-nul XXX, în prezența altor locuitori ai satului, intenționat, din motive huliganice, încălcând grav ordinea publică, liniștea cetățenilor și ignorând normele morale, a început să se adreseze către Gherganov Dmitri cu cuvintele necenzurate și i-a aplicat o lovitură cu pumnul în zona feței, de la care partea vătămată a căzut, Stoianov Alexandr continuând să-i aplice în aceeași zonă, dar și în alte părți ale corpului, lovituri cu picioarele, până acțiunile acestuia au fost oprite de locuitorii s. Valea Perjei, care se aflau în apropiere. În urma acestor acțiuni, părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice.

3. La data de 09 noiembrie 2017, inculpatul a declarat apel împotriva sentinței solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea apelului inculpatul a invocat că în procesul examinării cauzei în prima instanță au fost comise erori de procedură; - instanța a apreciat arbitrar probele,

nu au fost audiați martorii săi, iar pe cei audiați nu-i cunoaște, precum și nu i-a fost prezentat niciun material, vinovăția lui de comiterea infracțiunii nefiind probată; - instanța i-a stabilit greșit termenul pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 septembrie 2018, apelul declarat de către inculpat a fost admis, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Stoianov Alexandr, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă de un an închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, fixate prin sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 01.12.2016 și prezenta decizie, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 16 ani și 9 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În rest sentința a fost menținută.

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, fiind întrunite elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

Consecvent, instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile părții vătămate Gherganov Dmitri și ale martorilor Stoianov Dmitri și Petcov Nicolai, și actele cauzei: procesele-verbale de cercetare la fața locului din 23.02.2016, raportul de constatare medico-legală nr.66/D din 15.03.2016, de expertiză medico-legală nr.154/D din 29.04.2016 în privința lui Gherganov Dmitri.

Cu referire la pedeapsa stabilită, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art.7, 10, 16, 34, 61, 72, 75 și 82 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a reținut că infracțiunea imputată inculpatului a fost comisă la data de 17 februarie 2016, iar sentința a fost pronunțată la 25 octombrie 2017, prevederile art.34, 72 și 82 Cod penal, aplicate în speță, fiind modificate prin Legea nr. 163 din 20.07.2017, în vigoare din 20 decembrie 2017.

Prin urmare, chiar și în situația în care Stoianov Alexandr anterior a fost condamnat la închisoare de trei ori pentru comiterea unor infracțiuni intenționate, antecedentele penale nefiind stinse la data pronunțării sentinței, nu și-a tras concluziile necesare și nu a mers pe calea corijării, săvârșind din nou o infracțiune intenționată, aparent existând situația unei recidive, față de acesta urmează a fi aplicate prevederile art.10 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse mai blânde. Adică, fiind necesară aplicarea prevederilor art.34, 72 și 82 Cod penal în vigoare la data de 20 decembrie 2017.

În context, instanța de apel a precizat că executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice, nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate și anume, ținând cont de actele din care rezultă personalitatea inculpatului, de circumstanțele în care a fost comisă fapta imputată, rezultă că pedeapsa echitabilă este cea sub formă de închisoare.

Complementar, instanța de apel a indicat că art.72 Cod penal, în redacția nouă, nu mai stipulează că în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă, respectiv, la caz, fiind aplicabile prevederile art.72 alin.(3) Cod penal și nu cele ale art.72 alin.(4) Cod penal.

În contextul celor expuse, având în vedere persoana inculpatului, care la locul de trai este caracterizat negativ, anterior a fost atras la răspundere penală și contravențională, nu este căsătorit, a comis infracțiunea în stare de ebrietate, împotriva ordinii publice și siguranței persoanei, ignorând normele de drept și morale, instanța de apel a conchis că pedeapsa echitabilă pentru comiterea infracțiunii imputate va fi de 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, instanța de apel a ținut cont de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 01.12.2016 și în temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, a conchis că acestuia urmează a-i fi stabilită pedeapsa definitivă de 16 ani și 9 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la datat de 25 octombrie 2018, a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă; - din alegațiile instanței de apel nu este clar motivul reducerii pedepsei penale; - instanța nu a luat în considerare că anterior inculpatul a fost condamnat de 7 ori, fiind recunoscută comiterea infracțiunilor anterioare în stare de recidivă periculoasă, inclusiv cea imputată în prezenta cauză penală; - instanța eronat a interpretat și aplicat prevederile art.82 alin.(2) Cod penal, care nu sunt necesare pentru stabilirea pedepsei penale în cauza penală de față; - pe de o parte instanța a menționat că pedeapsa urmează a fi stabilită în conformitate cu norma precitată, în vigoare de la data de 20 decembrie 2017, iar pe de altă parte, a constatat lipsa circumstanțelor atenuante și i-a stabilit lui Stoianov Alexandr închisoare pe un termen de 1 an, pe când legea penală prevede o închisoare de până la 3 ani; - instanța de apel eronat nu a recunoscut faptul comiterii infracțiunii în stare de recidivă, potrivit art.34 alin.(1) Cod penal, fapt ce a influențat la stabilirea pedepsei.

6. Judecând recursul ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și atunci când instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa stabilită lui Stoianov Alexandr.

Colegiul penal sesizează că procurorul, solicitând casarea deciziei în partea

stabilirii pedepsei, a invocat că instanța de apel neîntemeiat a redus pedeapsa penală stabilită inculpatului de către prima instanță, care anterior a fost condamnat de 7 ori, infracțiunile fiind săvârșite în stare de recidivă periculoasă, inclusiv cea incriminată în prezenta cauză penală; eronat nu a recunoscut, potrivit art.34 alin.(1) Cod penal, faptul comiterii infracțiunii în stare de recidivă; precum și a interpretat și aplicat greșit prevederile art.82 alin.(2) Cod penal.

Astfel, deși recurentul invocă precum că instanța de apel nu a recunoscut faptul comiterii infracțiunii în stare de recidivă, din textul deciziei reiese contrariul, or, instanța, în motivarea soluției sale, în partea stabilirii pedepsei, menționează clar că „*se manifestă prezența recidivei*”, „*....,la caz, fiind necesar de aplicat prevederile art.34, art.72, art.82 Cod penal...*” (f.d.66 v.2).

De asemenea, referindu-se la aplicarea în cauza penală de față a prevederilor art.82 alin.(2) Cod penal, Colegiul penal reține că, prin Legea nr.163 din 20.07.2018, în vigoare din 20.12.2017, au fost efectuate mai multe modificări la Codul penal.

Potrivit art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale

Infracțiunea a fost săvârșită de către inculpat la data de 22 februarie 2016, adică anterior intrării în vigoare a modificărilor introduse prin Legea nr.163 din 20.07.2018, și respectiv, în temeiul art.10 alin.(1) Cod penal, față de inculpat fiind aplicabile prevederile legii penale în vigoare din 20.12.2017.

Potrivit art.34 alin.(1), (2) lit.b) și (3) lit.b) Cod penal (în vigoare din 20.12.2017), se consideră *recidivă* comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

Recidiva se consideră *periculoasă* dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

Recidiva se consideră *deosebit de periculoasă* dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune excepțional de gravă a săvârșit din nou o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

Art.82 Cod penal (în vigoare din 20.12.2017), aplicat de către instanța de apel, statuează că „(1) La aplicarea pedepsei pentru *recidivă periculoasă și recidivă deosebit de periculoasă* de infracțiuni se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi. (2) Mărimea pedepsei pentru *recidiva periculoasă și deosebit de periculoasă* nu poate fi mai mică de o treime din maximul pedepsei prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod. În cazul în care sînt stabilite numai circumstanțe atenuante, instanța poate stabili pedeapsa în limitele prevăzute pentru infracțiune în Partea specială a prezentului cod.”

Potrivit art.16 alin.(3) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(1) Cod penal, pentru care a fost condamnat inculpatul, se consideră *mai puțin gravă*.

Respectiv, instanța de apel eronat a aplicat prevederile art.82 Cod penal, în vigoare din 20.12.2017, or, inculpatul a săvârșit o infracțiune *mai puțin gravă*, pe când art.82 Cod penal se referă la recidivele *periculoase și deosebit de periculoase*.

Totuși, excluderea art.82 Cod penal nu este în măsură să influențeze mărimea pedepsei penale stabilită de către instanța de apel, prin agravarea ei, or, la stabilirea pedepsei, așa cum a fost constatat de către ambele instanțe și necontestat de către inculpat ori de către avocat în numele acestuia, infracțiunea incriminată inculpatului a fost săvârșită în starea de recidivă, prevăzută de art.34 alin.(1) Cod penal.

Colegiul penal, precizează că starea de recidivă prevăzută de norma pre-citată este mai ușoară decât recidiva periculoasă sau deosebit de periculoasă, reglementată la art.34 alin.(2) lit.b) și (3) lit.b) și art.82 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Prin urmare, Colegiul conchide că pedeapsa inculpatului este stabilită cu respectarea prevederilor art.7, 34, 61, 75 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia acesta a fost declarat vinovat, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunilor comise, de persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea. Astfel, Colegiul penal conchide că pedeapsa aplicată inculpatului este individualizată conform prevederilor legale.

Având în vedere cele constatate supra, Colegiul penal conchide că argumentele recurentului întru casarea hotărâri judecătorești nu sunt plauzibile și contravin materialelor cauzei și normelor legale pertinente.

Complementar, Colegiul remarcă că decizia instanței de apel, conform art.417 Cod de procedură penală, cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției, pe care Colegiul penal și-o asumă în totalitate.

Prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către procuror, care urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către procurorul-șef în Procuratura de circumscripție Cahul Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui Stoianov Alexandr, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la 28 martie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac